

ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Effects of Self-Efficacy Encouragement Program on Public Mind of Secondary Education Grade 2 Students

สุนีย์ นิมกลาง^{1,*} และประยุทธ ไทยธานี²
Suni Nimklang^{1,*} and Prayut Thaithani²

(Received: Jul 4, 2021; Revised: Aug 27, 2021; Accepted: Sep 22, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 87 คน จากนักเรียนทั้งหมด 806 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 44 คน และกลุ่มควบคุม 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน โดยจัดกิจกรรมทั้งหมด 5 ครั้ง ในการจัดการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะใช้เวลา 2-4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง และแบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 25 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลอง มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน จิตสาธารณะ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

M.A., Human Potential Development, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

*Corresponding author, email: suni@rajsima.ac.th

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

ABSTRACT

The purposes of this experimental research were to: 1) Compare the Public Mind of an experimental group student before and after; and 2) Compare the Public Mind after participation between the experimental group and the control group students. The samples in this study were the secondary grade 2 students of 87 students from 806 students studying in second semester of academic year 2020 selected by the cluster random sampling. They were randomly divided into 2 groups: 44 for an experimental group and 43 for a control group. Instrument used in the experiment were the Self-Efficacy Encouragement Program 5 time, 2-4 hours at the time total of 12 hours, and the questionnaire of Public Mind 25 items. Statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test.

The results showed that: 1) The experimental group students had a posttest score statistically higher than before at the .01 level of significance; and 2) the experimental group students had a score of Public Mind statistically higher than the control group at the .01 level of significance.

Keywords: Self-efficacy encouragement program, Public mind, Students of secondary education grade 2

บทนำ

จิตสาธารณะ คือ การตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และมีความต้องการที่จะเข้าไปแก้ปัญหา ช่วยเหลือสังคม โดยความตระหนักที่เกิดขึ้นสามารถเกิดได้จากการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง หรือความต้องการนำความสามารถของตนเองไปใช้ช่วยเหลือสังคม รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อเรียนรู้และแก้ปัญหาของสังคมร่วมกัน เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ในโลกยุคปัจจุบันนี้ คนเราเริ่มมีความเป็นปัจเจกชนมากขึ้น เริ่มใช้ชีวิตในวงที่แคบลง สนใจคำนึงถึงแต่ตัวเอง ไม่สนใจหรือใส่ใจกับสิ่งรอบข้าง ซึ่งอุปนิสัยนี้กำลังบั่นทอนสังคมโดยทั่วไป เพราะความรู้สึกแบบต่างคนต่างอยู่ ไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลหรือไม่คิดถึงส่วนรวมนี้จะส่งผลให้สังคมไม่น่าอยู่ ผู้คนขาดคุณธรรมจริยธรรม แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ไม่มีใครยอมใครหรือช่วยเหลือใคร สุดท้ายสังคมก็อยู่ไม่ได้ (นรรักษ์ ผืนเขียว, 2562) การขับเคลื่อนสังคมให้ไปข้างหน้าอย่างมีคุณภาพจึงต้องอาศัยบุคคลที่มีจิตใจใฝ่อาสา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน พรทิพย์ มนตรีวงศ์ (2554, น. 23-24) ได้แบ่งองค์ประกอบของจิตสาธารณะเป็นลักษณะการแสดงออกที่สื่อถึงการมีจิตสาธารณะประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการใช้และดูแลสาธารณสมบัติ ด้านการถือเป็นที่หมายตน และด้านการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น จะเห็นว่าการมีจิตสาธารณะในตัวบุคคลนั้นเกิดจากการตั้งกฎเกณฑ์ของคนในสังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกันไม่ใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามพัฒนาการของมนุษย์ จึงต้องมีการส่งเสริมการมีจิตสาธารณะให้กับบุคคลโดยตลอด ซึ่งการส่งเสริมจิตสาธารณะเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่สามารถกระตุ้นให้บุคคลตระหนักรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และมีความต้องการที่จะเข้าไป

แก้ปัญหา ช่วยเหลือสังคม โดยความตระหนักที่เกิดขึ้นสามารถเกิดได้จากการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง หรือความต้องการนำความสามารถของตนเองไปใช้ช่วยเหลือสังคม การเคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อเรียนรู้และแก้ปัญหาของสังคมร่วมกัน เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รวมถึงการช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังที่เราสามารถทำได้ โดยต้องไม่ทำให้ตนเองและคนรอบข้างเดือดร้อนและไม่ขัดต่อกฎหมายบ้านเมือง (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2562)

การเป็นผู้มีจิตสาธารณะนั้นเป็นสิ่งที่ต้องฝึกปฏิบัติและควรหมั่นทำอยู่เสมอ เพราะลักษณะของจิตสาธารณะไม่ใช่วิชาที่มีเนื้อหาความรู้ที่นำมาสอนได้โดยตรง การปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักเรียนจึงมีวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งการส่งเสริมให้นักเรียนรับรู้ความสามารถแห่งตนก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถประเมินความสามารถในการทำงานของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมเมื่อพบเจอสถานการณ์ที่เป็นปัญหาด้านจิตสาธารณะ ซึ่ง Bandura (1986, p. 23) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนั้นเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลโดยใช้องค์ประกอบด้านบุคคลเป็นสำคัญ วิธีการที่สามารถสร้างการเรียนรู้ คือการที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างถูกต้องจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงออกจากการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น ก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ออกมา บุคคลต้องมีการตัดสินใจก่อนที่จะกระทำพฤติกรรม การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม เพราะฉะนั้นการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนอย่างเหมาะสมด้วยการประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง โดยการจัดกิจกรรมให้บุคคลได้มีประสบการณ์ในการคิดตัดสินใจและกระทำด้วยตนเอง มีอิสระในการสร้างหัวข้อในการทำงานที่ท้าทาย และให้โอกาสได้ศึกษาหากลยุทธ์ในการทำงานด้วยตนเอง การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น โดยจัดให้บุคคลได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่นที่แสดงพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะ การชักจูงด้วยคำพูด โดยการใช้คำพูดชี้แจง อธิบายให้ความรู้ คำแนะนำและกระตุ้นให้เชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน และการกระตุ้นทางร่างกาย และกระตุ้นอารมณ์ โดยการปรับสภาวะทางร่างกายและสภาวะทางอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่ให้เกิดความเครียด เพื่อให้บุคคลมีการรับรู้ถึงความสามารถแห่งตน ภายใต้บรรยากาศที่ส่งเสริมจิตสาธารณะ ก็จะส่งผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมจิตสาธารณะได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักถึงความสามารถของตนเองที่จะจัดการแก้ไขปัญหาด้านจิตสาธารณะที่เกิดขึ้นในสังคม และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะอันจะนำมาซึ่งการสร้างสังคมที่น่าอยู่ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

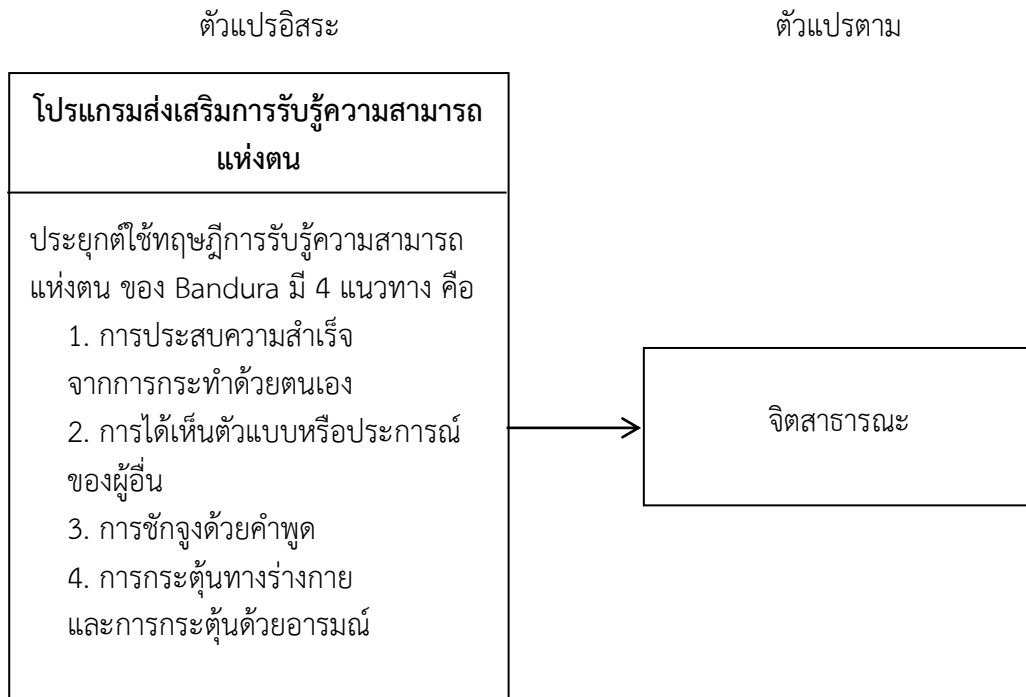
1. เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สมมุติฐานของการวิจัย

1. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การส่งเสริมจิตสาธารณะเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลาย การสร้างคนให้มีจิตสาธารณะ จึงมีความสำคัญทั้งต่อบุคคล องค์กร สังคม และประเทศชาติอย่างมาก ถ้าสามารถปลูกฝัง ส่งเสริมหรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้สมบัติส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น (วัชรียา เขียนนอก , 2554, น. 25) ซึ่งการพัฒนาจิตสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝังหรือเสริมสร้างในทุกๆ วัย และการตั้งกฎกติกาไม่ได้เป็นหนทางเดียวที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในการแสดงออก Bandura (1977, pp. 193-194) กล่าวว่า ปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมสามารถเกิดจากการขาดสิ่งจูงใจ หรือถูกสถานการณ์ภายนอกบังคับให้กระทำ ซึ่งหากว่าขาดสิ่งจูงใจหรือปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยให้กระทำ บุคคลอาจจะไม่กระทำพฤติกรรม หรือบุคคลไม่เต็มใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น และการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับผลที่ตนเองจะได้รับจากการกระทำพฤติกรรมนั้นผิดพลาดไป ก็จะทำให้บุคคลรู้สึกว่ามันคุ้มค่าที่ตนจะกระทำพฤติกรรมนั้น รวมถึงการมีเป้าหมายของการกระทำมีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน หรือเป้าหมายนั้นไม่สามารถปฏิบัติได้ บุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยลง หรือไม่แสดงเลย ส่งผลให้บุคคลรู้จักตนเองไม่ถูกต้อง จะเห็นว่าปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์การรับรู้ความสามารถแห่งตน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถแห่งตน ของ Bandura ซึ่งมี 4 แนวทาง ดังนี้ วิธีที่ 1 การประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง วิธีที่ 2 การได้เห็นตัวแบบหรือประการณ์ของผู้อื่น วิธีที่ 3 การชักจูงด้วยคำพูด และ วิธีที่ 4 การกระตุ้นทางร่างกายและการกระตุ้นด้วยอารมณ์มาเป็นแนวทางในการศึกษาโดยมุ่งเน้นการเพิ่มระดับการรับรู้ความสามารถแห่งตน เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน ดังกรอบแนวคิดในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 21 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 806 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 87 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) และนักเรียนยินดีเข้าร่วมการวิจัยแล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทำการทดลอง คือ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน และที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ สร้างโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถแห่งตน ของ Bandura มี 4 แนวทาง คือ 1) การประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง 2) การได้เห็นตัวแบบหรือประการณ์ของผู้อื่น 3) การชักจูงด้วยคำพูด และ 4) การกระตุ้นทางร่างกายและการกระตุ้นด้วยอารมณ์ โดยจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรม ในแต่ละแผน

ประกอบด้วยขั้นที่ 1 ขั้นนำ ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประเมินผล นำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความยากง่าย ลำดับขั้นตอน การใช้ภาษา เวลา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมของนักเรียน และนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุง แก้ไข แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลองโดยโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนมีโครงสร้างดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน

ครั้งที่	กิจกรรมที่สำคัญ	วัตถุประสงค์	แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถแห่งตน
1. การรับรู้ความสามารถแห่งตน (2 ชั่วโมง)	ฉันคือ ผู้เชี่ยวชาญ	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจ วัตถุประสงค์ของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน ที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเล่าและรับฟัง เกี่ยวกับสถานการณ์การรับรู้ความสามารถแห่งตนของตนเอง และเพื่อนที่เข้าร่วมกิจกรรม 3. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนัก และเห็นความสำคัญของการรับรู้ความสามารถแห่งตน	วิธีที่ 1 การประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง วิธีที่ 2 การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น
2. การรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะ (2 ชั่วโมง)	ต่อเติมเรื่องราว	1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถ วิเคราะห์สถานการณ์ที่แสดงออก ถึงการมีจิตสาธารณะของนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถอธิบาย ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของตนเอง 3. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนัก และเห็นความสำคัญของการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะ	วิธีที่ 2 การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น วิธีที่ 3 การชักจูงด้วยคำพูด วิธีที่ 4 การกระตุ้นทางร่างกาย และกระตุ้นอารมณ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรมที่สำคัญ	วัตถุประสงค์	แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถแห่งตน
3. การรับรู้ปัญหาจิตสาธารณะ (2 ชั่วโมง)	ความงามกับจิตสาธารณะ	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจการเกิดปัญหาการขาดจิตสาธารณะ 2. เพื่อให้นักเรียนอภิปรายปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาการขาดจิตสาธารณะร่วมกัน 3. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะ	วิธีที่ 2 การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น วิธีที่ 3 การชักจูงด้วยคำพูด วิธีที่ 4 การกระตุ้นทางร่างกายและกระตุ้นอารมณ์
4. การสร้างการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะ (4 ชั่วโมง)	สร้างกิจกรรมส่งเสริมจิตสาธารณะ	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจผลของการมีจิตสาธารณะของตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเองต่อจิตสาธารณะ 3. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะ	วิธีที่ 1 การประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง วิธีที่ 2 การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น วิธีที่ 3 การชักจูงด้วยคำพูด วิธีที่ 4 การกระตุ้นทางร่างกายและกระตุ้นอารมณ์
5. การรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะ (2 ชั่วโมง)	My timeline	1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกละทบทนในการทำกิจกรรม 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน 3. เพื่อให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะ	วิธีที่ 1 การประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง วิธีที่ 2 การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น วิธีที่ 3 การชักจูงด้วยคำพูด วิธีที่ 4 การกระตุ้นทางร่างกายและกระตุ้นอารมณ์

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบวัดจิตสาธารณะ ได้พัฒนาแบบวัดจิตสาธารณะ โดยปรับปรุงจากแบบวัดจิตสาธารณะของดวงดาว พรiform (2558) และนิตยา รามศิริ (2560) และใช้รูปแบบการตอบของ Pietsch, Walker and Chapman (2003) คือ ให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง โดยพิจารณาระดับความมั่นใจของตนเองต่อข้อคำถามจากมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 10 ระดับ คือ จาก 1 ฉันทำไม่ได้ (มั่นใจน้อยที่สุด) ถึง 10 ฉันทำได้ (มั่นใจมากที่สุด) นำแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ตั้งแต่ .67 ถึง 1.00 นำแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 151 คน เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา คำชี้แจงในการทำแบบวัด และคุณภาพของแบบวัดรายข้อ ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดรายข้อ พบว่า ดัชนีค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดอยู่ระหว่าง .469 – .800 และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .954 รวมได้ 25 ข้อ เป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ และจัดทำแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ในวันที่ 26 มีนาคม 2564

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนเตรียมการทดลองนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ดำเนินการทดลองจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน ให้นักเรียนทำแบบวัดจิตสาธารณะก่อนการทดลอง แล้วจับสลากแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งก่อนทดลองทั้งสองกลุ่มมีคะแนนจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน
2. ขั้นตอนการทดลองดำเนินการทดลองระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564-19 มีนาคม 2564 โดยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรม 5 ครั้งๆ ละ 2-4 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 12 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม
3. ขั้นตอนหลังการทดลองให้นักเรียนทำแบบวัดจิตสาธารณะ หลังการทดลอง และรวบรวมคะแนนจิตสาธารณะก่อน และหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจิตสาธารณะของนักเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที่แบบวัดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for dependent sample) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1

3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจิตสาธารณะของนักเรียนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (t-test for independent sample) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 2

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย 3 ประเด็น คือ

1. คะแนนจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง (n = 44) และกลุ่มควบคุม (n = 43)

กลุ่มตัวอย่าง	ระยะ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง	6.98	1.13	ไม่มั่นใจว่าทำได้หรือทำไม่ได้
	หลังการทดลอง	7.81	1.42	ค่อนข้างมั่นใจว่าทำได้
กลุ่มควบคุม	ก่อนการทดลอง	6.83	1.72	ไม่มั่นใจว่าทำได้หรือทำไม่ได้
	หลังการทดลอง	5.61	1.52	ไม่มั่นใจว่าทำได้หรือทำไม่ได้

จากตารางที่ 2 พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะก่อนทดลองมีคะแนนจิตสาธารณะในระดับไม่มั่นใจว่าทำได้หรือทำไม่ได้ ($\bar{X} = 6.98$, S.D. = 1.13) ในระยะหลังการทดลองมีคะแนนจิตสาธารณะสูงขึ้นอยู่ในระดับค่อนข้างมั่นใจว่าทำได้ ($\bar{X} = 7.81$, S.D. = 1.42) ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง มีคะแนนจิตสาธารณะอยู่ในระดับไม่มั่นใจว่าทำได้หรือทำไม่ได้ ($\bar{X} = 6.83$, S.D. = 1.72) และในระยะหลังการทดลองยังคงมีคะแนนจิตสาธารณะอยู่ในระดับไม่มั่นใจว่าทำได้หรือทำไม่ได้ ($\bar{X} = 5.61$, S.D. = 1.52)

2. ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ได้ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง (n = 44) ก่อนและหลังการทดลอง

ระยะ	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนทดลอง	6.98	1.13	4.364**	.000
หลังทดลอง	7.81	1.42		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง (n = 44) และกลุ่มควบคุม (n = 43)

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	p
กลุ่มทดลอง	7.81	1.42	6.947**	.000
กลุ่มควบคุม	5.61	1.52		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มพบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ผลดังกล่าวแสดงว่าโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมจิตสาธารณะ เกิดความตระหนักถึงปัญหาทางด้านจิตสาธารณะ และมีความต้องการที่จะเข้าไปแก้ปัญหาช่วยเหลือสังคม ซึ่งความตระหนักที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการได้รับการกระตุ้นจากกระบวนการจัดกิจกรรมของโปรแกรมที่ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถแห่งตน ของ Bandura (1986) ซึ่งมี 4 แนวทาง ดังนี้ วิธีที่ 1 การประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง วิธีที่ 2 การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น วิธีที่ 3 การชักจูงด้วยคำพูด และ วิธีที่ 4 การกระตุ้นทางร่างกายและการกระตุ้นด้วยอารมณ์ และจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นที่แสดงให้เห็้นว่านักเรียนได้อนุมานความสำเร็จในการทำงานว่ามาจากความพยายาม โดยรับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จเมื่อนักเรียนมีความพยายามตั้งใจในการทำงาน จากนั้นครูก็ใช้วิธีการชักจูงด้วยคำพูดสนับสนุนทำให้นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้น สอดคล้องกับ ประยุทธ์ ไทยธานี (2555, น. 86) กล่าวว่า การใช้คำพูดที่สื่อว่าคุณสามารถประสบความสำเร็จของนักเรียนว่ามาจากความสามารถและความพยายามจะสามารถช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้แก่เด็กนักเรียนได้ ซึ่งเป็นแนวความคิดที่สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่ถูกต้อง และสามารถส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมได้ในอนาคต สอดคล้องกับ Lavedores, Escobedo and Sosa (2017, pp. 84-89) ได้ศึกษา การรับรู้ความสามารถแห่งตนทางวิชาการของ

นักเรียนที่ประสบความสำเร็จสูงในเม็กซิโก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ประสบความสำเร็จสูงแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

2. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ความสามารถแห่งตน ของ Bandura (1986) โดยมีการส่งเสริมการได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ด้านจิตสาธารณะของบุคคลอื่น ด้วยวิธีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ บอกเล่าอารมณ์ความรู้สึกของตน รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก รวมทั้งการนำเรื่องราวประสบการณ์ของผู้อื่นที่มีความน่าสนใจมาเป็นประเด็นในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สอดคล้องกับแนวคิดของ อภิเชษฐ จันทนา (2553) ได้ใช้กระบวนการกลุ่มหรือพรทีย์ มนตรีวงศ์ (2554) ใช้การปรึกษากลุ่มร่วมกับการที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมจิตสาธารณะด้วยตนเองอย่างอิสระให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ สุนทรี จงวงศ์สุข (2548) ใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา หรือดวงฉวี วรรณสุทธิ์ (2552) ใช้ชุดฝึกจิตสาธารณะ และภาสวุฒา ภาคาผล (2556) ใช้กิจกรรมการบริการสังคม ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายจากการให้คำแนะนำ การพูดคุยชี้แจง การอธิบายให้ความรู้ การชมเชยในความพยายาม และการกระตุ้นของผู้วิจัย รวมถึงบรรยากาศของเพื่อนร่วมชั้นที่เป็นไปด้วยสัมพันธภาพที่ดีต่อกันสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนได้ ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มควบคุมที่มีคะแนนจิตสาธารณะลดลง เนื่องจากการมีจิตสาธารณะในตัวบุคคลนั้นเกิดจากการตั้งกฎเกณฑ์ของคนในสังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกันไม่ใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามพัฒนาการของมนุษย์ สอดคล้องกับ Cardak and Dikmenli (2017, pp. 157-164) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของครูผู้สอนเกี่ยวกับจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในฐานะผู้บริโภค โดยการจำแนกตามเพศระดับรายได้ และที่อยู่อาศัย พบว่า คะแนนจิตสาธารณะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในด้านเพศ และระดับรายได้ เพราะฉะนั้นหากไม่มีส่งเสริมให้เหมาะสม การมีจิตสาธารณะก็อาจไม่เกิดขึ้น และอาจจะลดลงได้ผลจากการวิจัยและการศึกษาดำรงวิชาการต่างๆ สามารถสรุปได้ว่าการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนสามารถส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนได้ เพราะเมื่อนักเรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง นักเรียนก็จะรับรู้ได้ว่าจะจัดการกับสถานการณ์ด้านจิตสาธารณะนั้นได้ และพัฒนาเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะดังที่ ศิริธร ศรีจันทน์ (2557) กล่าวว่าเยาวชนที่มีจิตสำนึกสาธารณะหรือมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมต้องเกิดจากการรับรู้ถึงคุณค่าในตัวเองและเล็งเห็นว่าตนเองสามารถทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมได้ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือด้านสังคม เช่น ผู้คน สัตว์ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านพลังงาน ฯลฯ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ตัว ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดเชิงบวกหรือสร้างสรรค์ ยิ่งกว่านั้น ต้องมีความรู้สึกที่อยากเข้าร่วมอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน มีคะแนนจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น ดังนั้นครูสามารถนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนไปเป็นแนวทางในการสอนร่วมกับวิชาอื่นๆ ได้

1.2 ระหว่างที่ทำกิจกรรมการใช้คำพูดชื่นชมการทำงานนักเรียน ควรเน้นที่ความพยายามหรือชื่นชมวิธีการในการทำงานของนักเรียน

1.3 โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน เป็นแผนการจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องกันในแต่ละแผน การนำไปใช้ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งให้เข้าใจก่อนที่จะนำวิธีการดังกล่าวไปใช้เพื่อให้การจัดกิจกรรมมีความต่อเนื่องกัน

1.4 ในระหว่างการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง ผู้ดำเนินกิจกรรมควรสังเกตพฤติกรรมตอบสนองของสมาชิก เพื่อตรวจสอบความเข้าใจไม่ให้ความคลาดเคลื่อน และให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่น เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะเป็นระดับชั้นที่มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศที่เกิดจากการเปลี่ยนสถานศึกษา

2.2 ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง และกำหนดหัวข้อในการทำงานด้วยตนเอง จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลให้นักเรียนสามารถประเมินความสามารถของตนเองที่จะทำงานให้สำเร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อติดตามผลหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน เพื่อดูพัฒนาการและความคงทนของพฤติกรรมจิตสาธารณะ

เอกสารอ้างอิง

- ดวงดาว พรiform. (2558). การศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- ดวงมณี วรรณสุทธิ์. (2552). การพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- นรรีชต์ ผืนเขียว. (2562). จิตอาสาพัฒนาเด็กไทย. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2563 จาก <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/72058/-blog-teaartedu-teaart->
- นิตยา รามศิริ. (2560). ได้ศึกษาการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ประยุทธ์ ไทยธานี. (2555). แรงจูงใจในการเรียน. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- พรทิพย์ มนตรีวงศ์. (2554). การพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ภาสุมดา ภาคาผล. (2556). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานในวิชาสังคมศึกษาโดยใช้กิจกรรมการบริการสังคมที่มีต่อมโนทัศน์และพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2562). สุขที่ได้ให้. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th>

- วัชรียา เปียนนอก. (2554). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- สุนทรี จูวงศ์สุข. (2548). การใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อสร้างเสริมนิสัยจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศิริธร ศรีจำนงค์. (2557). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวจิตตปัญญาศึกษา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- อภิเชษฐ จันทนา. (2553). ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโป่งขุนเพชรพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- Bandura, A. (1977). Self-Efficacy: Toward a unifying theory of behavior change. *Psychological Review*, 84(2), pp. 191-215.
- _____. (1986). Social foundation of thought and action: A social cognitive theory. New Jersey: Prentice-Hall.
- Cardak, O. & Dikmenli, M. (2017). Preservice Teachers' Perception Levels Concerning Consumer Environmental Consciousness. *Journal of Education in Science, Environment and Health*, 3(2), pp. 157-164.
- Lavedores, A. N., Escobedo, P. S. & Sosa, J. P. (2017). Academic Self-Efficacy of High Achieving Students in Mexico. *Journal of Curriculum and Teaching*, 6(2), pp. 84-89.
- Pietsch, J., Walker, R. A. & Chapman, E. (2003). The Relationship Among Self-Concept and Performance in Mathematics During Secondary School. *Journal of Education Psychology*, 95(3), pp. 589-603.